

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 100/2012-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. apríla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. M. K., P., zastúpenej advokátom JUDr. R. K., B., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici a jeho uznesením sp. zn. 2 To 158/2010 z 26. septembra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. M. K. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. novembra 2011 doručená sťažnosť Mgr. M. K., P. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) a jeho uznesením sp. zn. 2 To 158/2010 z 26. septembra 2011.

2. Sťažovateľka v sťažnosti uviedla: „Ako poškodená v trestnej veci obžalovaného I. Š. vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica ako súde prvého stupňa pod spis. zn. 1 T/2/2008 a na Krajskom súde Banská Bystrica ako súde odvolacom pod spis. zn. 2 To/158/2010, v rámci ktorej sa rozhodovalo o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 26. 11. 2009 spis. zn. 1 T/2/2008, som na základe nahliadnutia do súdneho spisu zistila, že trestná vec obžalovaného I. Š. nebola na rozhodnutie o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 26. 11. 2009 spis. zn. 1 T/2/2008 pridelená senátu Krajského súdu Banská Bystrica 2 To náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti SR a v súlade so zákonom č. 757/2004 Z. z. a s vyhláškou č. 543/2005 Z. z. a s rozvrhom práce Krajského súdu Banská Bystrica na rok 2010 v znení dodatkov č. 1 až 6 (Spr. 460/10-UZ).

Dňa 04. 05. 2010 bola Krajskému súde Banská Bystrica doručená predkladacia správa Okresného súdu Banská Bystrica adresovaná Krajskému súde Banská Bystrica spisová značka 1 T/2/2008 spolu so súdnym spisom a pripojenými vyšetrovacími spismi, ktorým bolo Krajskému súde Banská Bystrica predložené na rozhodnutie jednak odvolanie obžalovaného a prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 26. 11. 2009 spis. zn. 1 T/2/2008, a jednak sťažnosť obžalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 09. 04. 2010 spis. zn. 1 T/2/2008.

Na Krajskom súde Banská Bystrica došlo najskôr k prideleniu trestnej veci obžalovaného I. Š. na rozhodnutie o sťažnosti obžalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 09. 04. 2010 spis. zn. 1 T/2/2008 senátu Krajského súdu Banská Bystrica 2 To pod spis. zn. 2 To/157/2010 náhodným výberom, a až následne k prideleniu trestnej veci obžalovaného I. Š. na rozhodnutie o odvolaní obžalovaného a prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 26. 11. 2009 spis. zn. 1 T/2/2008 senátu Krajského súdu Banská Bystrica 2 To pod spis. zn. 2 To/158/2010 bez náhodného výberu na základe lustrácie predchádzajúceho spisu 2 To/157/2010.“

3. Sťažovateľka ďalej uviedla: «som toho názoru, že:

a) trestná vec obžalovaného I. Š. pridelená senátu Krajského súdu Banská Bystrica 2 To pod spis. zn. 2 To/157/2010 na rozhodnutie o sťažnosti obžalovaného proti uzneseniu

Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 09.04.2010 spis. zn. 1 T/2/2008 bola zapísaná do nesprávneho súdneho registra odvolacej agendy trestných vecí, nakoľko mala byť zapísaná do súdneho registra „Tos“ podľa vyhlášky č. 543/2005 Z. z., Príloha 1, časť III SÚDNE REGISTRE ODVOLACEJ AGENDY, písm. D., bod 4., a nie do súdneho registra „To“ podľa vyhlášky č. 543/2005 Z. z., Príloha 1, časť III SÚDNE REGISTRE ODVOLACEJ AGENDY, písm. D., bod 1.;

b) trestná vec obžalovaného I. Š. nebola pridelená senátu Krajského súdu Banská Bystrica 2 To pod spis. zn. 2 To/158/2010 na rozhodnutie o odvolaní obžalovaného a prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 26.11.2009 spis. zn. 1 T/2/2008 náhodným výberom, hoci zo zákona č. 757/2004 Z. z., z vyhlášky č. 543/2005 Z. z. a ani z rozvrhu práce Krajského súdu Banská Bystrica na rok 2010 (Spr. 460/10-ÚZ) nevyplýva žiadna výnimka z jej pridelenia náhodným výberom, nakoľko ustanovenie rozvrhu práce Krajského súdu Banská Bystrica na rok 2010 (Spr. 460/10-ÚZ), časť II. VÝKON SÚDNICTVA, bod 3. Pravidlá pridelenia jednotlivých vecí senátom a sudcom trestnoprávneho kolégia na rok 2010, bod 3.2 Pravidlá pridelenia a výnimky, bod 3.2.2, písm. j) sa na tento prípad nevzťahuje a výnimku v tomto ustanovení uvedenú nemožno rozširovať na iné ako v ňom výslovne uvedené prípady.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že senát Krajského súdu Banská Bystrica 2 To, ktorému bola pridelená trestná vec obžalovaného I. Š. na rozhodnutie o odvolaní obžalovaného a prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 26. 11. 2009 spis. zn. 1 T/2/2008, nie je podľa môjho názoru zákonným senátom, resp. sudcovia, ktorí sú členmi senátu Krajského súdu Banská Bystrica 2 To, ktorému bola pridelená trestná vec obžalovaného I. Š. na rozhodnutie o odvolaní obžalovaného a prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 26. 11. 2009 spis. zn. 1 T/2/2008, nie sú zákonnými sudcami na konanie a rozhodovanie v trestnej veci obžalovaného I. Š. o odvolaní obžalovaného a prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 26. 11. 2009 spis. zn. 1 T/2/2008, nakoľko im trestná vec obžalovaného I. Š. o odvolaní obžalovaného a prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 26. 11. 2009 spis. zn. 1 T/2/2008 nebola pridelená na konanie a rozhodovanie náhodným výberom v súlade so zákonom č. 757/2004 Z. z. s vyhláškou č. 543/2005 Z. z. a s rozvrhom

práce Krajského súdu Banská Bystrica na rok 2010 v znení dodatkov č. 1 až 6 (Spr. 460/10-ÚZ).

Na základe vyššie uvedených ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov a rozvrhu práce som toho názoru, že trestná vec obžalovaného I. Š. o odvolaní obžalovaného a prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 26. 11. 2009 spis. zn. 1 T/2/2008 nebola pridelená odvolaciemu senátu v súlade s § 51 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z., a teda nebol určený zákonný senát resp. zákonní sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte o predmetnej trestnej veci.

Skutočnosť, že predmetná trestná vec nebola pridelená konajúcemu senátu odvolacieho súdu náhodným výberom podľa § 51 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z., a teda že tento konajúci odvolací senát je nezákonným senátom, som namietala prostredníctvom môjho splnomocnenca na verejnom zasadnutí konanom na Krajskom súde v Banskej Bystrici dňa 26. 09. 2011 pod spis. zn. 2 To/158/10. Napriek tomu konajúci odvolací senát, ktorý je podľa môjho názoru nezákonným senátom, v predmetnej trestnej veci rozhodol uznesením zo dňa 26. 09. 2011 spis. zn. 2 To/158/10, ktorým zrušil rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 26. 11. 2009 sp. zn. 1 T/2/2008 a vec vrátil Okresnému súdu Banská Bystrica, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Vyššie uvedeným postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici pri pridelení trestnej veci obžalovaného I. Š. na rozhodnutie o odvolaní obžalovaného a prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 26. 11. 2009 spis. zn. 1 T/2/2008 senátu Krajského súdu Banská Bystrica 2 To pod spis. zn. 2 To/158/2010 a právoplatným uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 26. 09. 2011 spis. zn. 2 To/158/10 došlo podľa môjho názoru k porušeniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu, garantovaného v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a základného práva na zákonného sudcu, garantovaného v článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.»

4. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí návrhu na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľky na súdnu a inú právnu ochranu, garantované v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a základné právo sťažovateľky na zákonného sudcu, garantované v článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, postupom

Krajského súdu v Banskej Bystrici pri pridelení trestnej veci obžalovaného I. Š. na rozhodnutie o odvolaní obžalovaného a prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 26. 11. 2009 spis. zn. 1 T/2/2008 senátu Krajského súdu Banská Bystrica 2 To pod spis. zn. 2 To/158/2010 a právoplatným uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 26. 09. 2011 spis. zn. 2 To/158/10, porušené bolo.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 26. septembra 2011 spis. zn. 2 To/158/10 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky ukladá Krajskému súdu v Banskej Bystrici prideliť trestnú vec obžalovaného I. Š. na rozhodnutie o odvolaní obžalovaného a prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 26. 11. 2009 spis. zn. 1 T/2/2008 senátu Krajského súdu Banská Bystrica náhodným výberom podľa § 51 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.“

II.

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

8. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

10. Podľa § 307 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ak tento zákon neustanovuje inak, rozsudok môže odvolaním napadnúť poškodený pre nesprávnosť výroku o náhrade škody.

11. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

12. Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

13. Podstatou sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľky (poškodenej v trestnom konaní) na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy postupom krajského súdu a jeho uznesením sp. zn. 2 To 158/2010 z 26. septembra 2011 v rámci rozhodovania o odvolaní obžalovaného a prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 T 2/2008 z 26. novembra 2009. Sťažovateľka tvrdí, že súvisiaca trestná vec vedená na krajskom súde pod sp. zn. 2 To 157/2010 bola v rozpore s právnou úpravou zapísaná do nesprávneho súdneho registra krajského súdu, a tiež tvrdí, že

následne bola predmetná vec pridelená na konanie a rozhodnutie inak ako náhodným výberom taktiež senátu 2 To a bola jej pridelená sp. zn. 2 To 158/2010. Napadnutým uznesením krajského súdu sp. zn. 2 To 158/2010 z 26. septembra 2011 krajský súd rozhodol o zrušení rozsudku okresného súdu sp. zn. 1 T 2/2008 z 26. novembra 2009 a o vrátení veci okresnému súdu na ďalšie prerokovanie a rozhodnutie.

14. Ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sťažovateľky je potrebné považovať za neprípustnú.

15. V trestnom konaní, v rámci ktorého sťažovateľka napáda postup krajského súdu a jeho uznesenie sp. zn. 2 To 158/2010 z 26. septembra 2011, má sťažovateľka postavenie poškodenej. Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1 T 2/2008 z 26. novembra 2009 bola sťažovateľka podľa § 288 ods. 3 Trestného poriadku odkázaná so svojím nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie. Sťažovateľka proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 1 T 2/2008 z 26. novembra 2009 nepodala odvolanie, k odvolaniam obžalovaného a prokurátora sa písomne vyjadrila 19. apríla 2010, pričom vyjadrenie sa netýkalo výroku okresného súdu, ktorým bola odkázaná s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie, a námietky v súvislosti s týmto výrokom nie sú ani obsahom podanej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy.

16. Z princípu subsidiarity upraveného v čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07, II. ÚS 481/2011). Zmyslom a účelom tejto zásady je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti

podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

Ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť výlučnou úlohou ústavného súdu, ten v tejto súvislosti predstavuje inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

17. Ústavný súd z obsahu sťažnosti zistil, že sťažovateľka pred podaním sťažnosti ústavnému súdu nevyčerpala opravné prostriedky, ktoré jej zákon na ochranu základných práv účinne poskytoval, a to možnosťou podať riadny opravný prostriedok – odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa.

18. Využitie opravných prostriedkov je nevyhnutným predpokladom daným § 53 zákona o ústavnom súde na prijatie návrhu na ďalšie konanie a meritórne rozhodnutie. Vzhľadom na to, že tieto predpoklady neboli naplnené, ústavný súd odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej neprípustnosť.

19. Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť ako celok, o ďalších nárokoch sťažovateľky nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. apríla 2012